

Att ha lantbruk i skärgården innebär många transporter till havs eftersom man ofta rör sig över många öar. Djur, foder och maskiner är exempel på sådant som transporteras.

Presentation av familjen Schierman och deras fårgård i skärgårdsmiljö

Välkommen till ett nytt år med en ny familj under vinjetten ”Hemma på gården”. I år kommer vi att följa Lill och Per Schierman som har en fårgård på Hjälmö i Stockholms skärgård. Annalena Wisén, som själv bor i utkanten av skärgården, tar dig med på resan över vattnet för att ge dig en bild av livet som ö-bonde.

★ Att vara ö-bonde i Stockholms skärgård skiljer sig en hel del från att vara lantbrukare på fastlandet. Dels är syftet helt och hållet att bevara naturvärden och miljö för kommande generationer. Dels går mycket tid till transporter av djur, foder och annat mellan öarna. Traktorer och maskiner måste därför vara små för att få plats på de små ö-vägarna och de egna färjorna.

Både Per och Lill Schierman är överens – fördelarna med skärgårdslivet uppväger nackdelarna. Visst är lantbruket dyrare och mer tidskrävande, och visst innebär det att de måste jobba mycket mer, men att ha sin tillvaro så nära både natur och vatten är något helt fantastiskt. Dessutom lever man mycket nära varandra som familj. Speciellt under vintern då båtar och den egna färjan ligger på land.

– Vi känner oss aldrig låsta. Mina föräldrar bor en bit bort och vi har vänner både här på Hjälmö och öarna omkring. Barnen växer upp i en fin miljö här också. De kan röra sig fritt, och hjälper gär-

Per Schierman rör sig snabbt och vant medan han lägger upp foder – ensilage – till fåren i fårhagen.

Fären har alla stiliga namn som Askungen, Rapunzel och liknande. Men om sanningen ska fram så är det ingen i familjen som minns vem som heter vad. De är för många helt enkelt.

Hönorna är inte bara tjugiga utan förser också familjen med ägg, både för eget bruk och för försäljning i gårdsbutiken.

Valpen Kvick är snart redo att lära sig att vala får. Sedan kommer hans jobb bland annat att vara att få ombord fåren på familjens lilla färja.

na till med djuren, särskilt under lammningarna. Femåriga Felix är däremot inte så förtjust i djur – möjligen i kycklingar då – eftersom ”de måste matas jämt”, men han åker gärna med på maskinerna, säger Lill.

Speciell situation

Familjen arrenderar Västergården på Hjälmo av Skärgårdsstiftelsen. Sammanlagt finns det 16 gårdsarrenden och stiftelse bildades 1959 för att ”bevåra skärgårdens natur- och kulturvärden och samtidigt skapa möjlighet för en bred allmänhet att ha tillgång till det unika landskapet”. Därför har arrendatorerna en lite annorlunda situation än många andra lantbrukare i Sverige. Bland annat ska landskapet hållas och öppet och odlingsmarken vårdas. Därför måste skärgårdsbönderna ha betesdjur. Många av arrendatorerna fungerar också som naturvårdare, vilket innebär röjningar, skogshuggning och att ta fram gamla körvägar och åkerbryn bland mycket annat.

Lill är uppvuxen på Hjälmo och hennes familj har bott länge på gården. 1972 gick den över till att arrenderas av hennes pappas morbror Sven och pappa Raymond. Per Schierman kommer ursprungligen från Vallentuna men har en avlgsen om än lite udda koppling

till gården. Hans farmor och farfar hyrde övervåningen i bostadshuset flera somrar under 50-talet. Vem anade då att det skulle uppstå kärlek mellan de båda familjerna fyra decennier senare. Dessutom har Per varit fritidsboende på grannön sedan 1973.

Ekologiskt lantbruk

I dag har familjen 80 gotlandsfår som betar på de tio öarna som ingår i arrendet. Efter lammningen ökar antalet med 120 lamm. Dessutom har de tre hästar för egen ridning och turism, två hundar för vallning av fåren, en katt som håller undan mössen och höns som förser familjen med ägg.

På gården har familjen en liten butik där de säljer allt från rökt lammstek och fårskin till stickade plagg och ägg. Produkterna är ekologiska och kommer från den egna verksamheten. Slakten sker på ett småskaligt slakteri som heter Ö-slakt. Familjen tar också emot grupper för gårdsbesök och arrangerar gårdsdagar med teman som fårvallning och musik. Något som är mycket populärt är ett evenemang som de kallar för Djur-Tur. Då hämtar de gästerna med båt och tar dem till djuren. En fikakorg fylld med godsaker ingår i paketet.

TEXT & FOTO:
ANNALENA WISÉN